

LEDEN 2020

ČÍSLO 1

ROČNÍK XVIII

Plzeňský kraj

www.plzensky-kraj.cz

Markéta Formanová
Moje hračky prožívaly
dramatické příběhy

3	Úvodník hejtmána Do ulic opět vyrazili koledníci Nové autobusy do Plzeňského kraje
4	Rozhovor s Marcelou Krejsovou Včelaři bojují s včelím morem
5	Když se zahrada vejde do misky Špičák letos zlevnil skipasy při nákupu online
6	Plzeňský kraj podporuje mladé filmaře Najděte si práci nebo školu
7	Máte kulturní nápad? Požádejte o grant! Na Šumavu za skialpinismem Věděli jste, že v oblasti cestovního ruchu lze žádat o dotaci?
8	Kraj ocenil hmotné i nehmotné klenoty
9	Pivo není jenom Plzeň
10	Rozhovor s Markétou Formanovou
12	Přijímací zkoušky na střední školy se blíží Odborná konference a hackathon otevřených dat Plzeňského kraje
13	Akademie individuálních sportů roste
14	Titul nemocnice ČR 2019 do Domažlic a do Stodu
15	Rozhovor s Markem Kýhosem Plzeňský kraj má Terénní krizovou službu
16	Hyde park na téma Sociální věci
18	Seniorská obálka už i v Plzeňském kraji

Plzeňský kraj

Vydává:
Plzeňský kraj
Náklad:
283 938 kusů

Redakční rada:

Miroslav Anton, Světlana Budková, Václav Cinádr, Markéta Čekanová, Jana Filípková, Ivo Grüner, Jiří Leščínský, Michal Marek, Alena Marešová, Jindra Radová, Aneta Vaňousová, Eva Šafránková, Jan Šašek, Václav Štekl, René Zeithaml
Grafická úprava – NAVA s.r.o.
E-mail: redakce@plzensky-kraj.cz
Registrováno pod číslem: MK ČR E 14873
Distribuce výtisků zdarma
Neoznačené články jsou redakčními materiály
Foto na titulní straně: Josef Adlt

CENA HEJTMANA ZA ZÁCHRANU ŽIVOTA

MÁTE VE SVÉM OKOLÍ NĚKOHO, KDO VLONI PŘISPĚL K ZÁCHRANĚ LIDSKÉHO ŽIVOTA?

Pošlete nám do 10. února 2020 nominaci s podpisem tohoto výjimečného činu společně s vyplněným kuponem (viz. níže).

Cenu hejtmána za záchranu života 2019 udělí hejtmán Josef Bernard na základě nominací obyvatel Plzeňského kraje v březnu.

NAVHRUJI NA CENU HEJTMANA ZA ZÁCHRANU ŽIVOTA 2019

Jméno, adresa, telefon/email:

Za tento výjimečný čin:

Moje jméno a adresa:

Můj telefon a email:

Tento kupon vystříhnete a s popisem výjimečného činu a kontaktem na Vás a nominovaného zašlete do 10. února 2020 na adresu: Plzeňský kraj, kancelář hejtmána, Škroupova 18, 306 13 Plzeň nebo elektronicky na cenahejtmana@plzensky-kraj.cz.

PLZEŇSKÝ KRAJ
KRAJSKÝ PŮLMARATON 2020
PLZEŇSKÉHO KRAJE
18. 4. 2020
Areál Škodaland, Plzeň

TRATĚ: Půlmaraton / OMEXOM Krajská desítka / Krajská šestka / Týmový běh / Dětské běhy
WEB: pulmaraton.plzensky-kraj.cz FB: [FB.com/pulmaraton.plzenskeho.kraje](https://www.facebook.com/pulmaraton.plzenskeho.kraje)

SPONSOR: NEMIGAS, OMEXOM, auto kunc, JOHNNY SERVIS, Cryo

Soutěžíme s měsíčníkem

Soutěžní otázka v tomto čísle zní: Kolikátý ročník Krajského půlmaratonu Plzeňského kraje se letos bude konat?
Odpovědi zasílejte do 27. 1. 2020 pod heslem „Půlmaraton“ na adresu: Krajský úřad Plzeňského kraje, Odbor kancelář hejtmána, Škroupova 18, 306 13, Plzeň nebo na: redakce@plzensky-kraj.cz
Soutěžíme o 3 registrace na Krajský půlmaraton Plzeňského kraje 2020. Podmínky soutěže naleznete na www.plzensky-kraj.cz.
Správná odpověď z minulého čísla: z 6 částí
Výherci z minulého čísla: Starcová Lenka, Martina Němečková, Oldřich Petrželka

„My tři králové jdeme k vám, štěstí, zdraví vinšujem vám...“, koledovali jsme společně (K)raj + (M)ěsto + (B)iskupství. I letos jsem totiž měl tu možnost vyzkoušet si roli jednoho ze Tří králů, kteří vyrazili v Plzni na koledu. Sice jsme vyšli do ulic trochu se zpožděním, tedy místo 6. ledna na svátek Tří králů jsme na koledu vyrazili až v úterý 7. ledna, ale i tak jsme byli úspěšní. Kolemjdoucí nás zastavovali, nechali si zazpívat koledu a přispěli do kasičky na dobrou věc. Jsem moc rád, že se tradice koledování Tří králů obnovila a dostala se z menších vesnic i do velkých měst, ale hlavně mě těší reakce lidí a jejich ochota darovat finance na pomoc potřebným.

Tříkrálová sbírka letos slaví dvacet let celorepublikové existence a já jsem hrdý na to, že i letos se mezi početné dárcy řadí i Plzeňáci. Díky vybraným financím totiž pomůžeme těm, kteří si sami pomoci nedokážou.

Vše dobré do roku 2020

přeje

Josef Bernard
hejtman Plzeňského kraje

Do ulic opět vyrazili koledníci

V první polovině ledna se v řadě obcí Plzeňského kraje objevily skupinky koledníků Tříkrálové sbírky. Tříkrálová sbírka pomáhá každoročně lidem v nouzi. Jde o dobročinnou akci, kterou je možné úspěšně realizovat jen za spolupráce řady dobrovolníků

a vstřícnosti veřejnosti. Výtěžek ze sbírky podpoří sociální projekty Diecézní charity Plzeň (např. domovy pro matky s dětmi v tísní v Domažlicích a Klatovech, domovy pro seniory v Boru a Plzni, terénní krizovou službu v kraji, pečovatelskou službu v Blovicích

aj.). V Plzni se stalo hezkou tradicí, že koleduje i triumvirát, který symbolizuje sepětí krajské a místní samosprávy a biskupství. Letošními koledníky byli hejtman Josef Bernard, městská zastupitelka Iloana Mauritzová a biskup Tomáš Holub.

Nové autobusy do Plzeňského kraje

Veřejnost už zná podobu nových autobusů, které budou vozit cestující od 14. června letošního roku. Dopravce ARRIVA představil prototypy nových vozidel na výstavě CZECH BUS v pražských Letňanech. Nová vozidla jsou rozdělena podle velikosti, mini o délce okolo 8 metrů, midi o délce 10–11 metrů, standardní s délkou 12–13 metrů a maxi o délce cca 15 metrů. Různé délky vozidel, tedy i různé kapacity, byly stanoveny na základě počtu cestujících na jednotlivých linkách. Různá velikost vozidel má vliv na lepší ekonomiku veřejné dopravy. Autobusy budou klimatizované,

vybavené zásuvkami a na páteřních trasách i wifi. Většina autobusů bude nízkopodlažních, všechny budou v barvách Plzeňského kraje.

Celkem 315 autobusů by měla mít Arriva k dispozici v průběhu jarních měsíců. Jde o značky Dekstra, Iveco, Man a Setra.

Kraj bude letos hodně investovat

Sedm celých a tři desetiny miliardy korun na straně příjmů a o šest set milionů korun víc na straně výdajů – tak vypadá rozpočet Plzeňského kraje pro letošní rok. Podle ekonomické náměstkyně hejtmana Marcely Krejsové jde o čísla opravdu výjimečná.

„Více než čtyřicet procent rozpočtu tvoří investice a necelých šedesát procent jsou běžné výdaje. Je to tím, že ekonomika je stále ještě výkonná,“ vysvětluje Marcela Krejsová.

Přesto je ale rozpočet schodkový...

Nejde o typický schodek: nejsou to peníze, které projídáme, ale jde o peníze, které si vypůjčíme z úvěru na předfinancování evropských projektů. V budoucnu se nám tedy vrátí.

Jaké největší investice kraj letos čekají?

Tradičně nejvíc peněz půjde do dopravy. Celkem máme na dopravní stavby vyčleněno 635 milionů a dalších 900 milionů korun na dotované silniční projekty. Historicky největším investičním projektem představuje dokončení západního obchvatu Plzně.

Dalších sto milionů investuje kraj do svých nemocnic. Co konkrétně je kde naplánováno?

Polovina této částky je určena nemocnici v Rokycanech, kde je třeba udělat kompletní rekonstrukci vytápění, rozvodů a elektroinstalací. Nyní je třeba zpracovat koncepci tak, aby se to po etapách, nezávisle na tom, kdo bude ve vedení kraje nebo na místě ředitele nemocnice, mohlo realizovat. Pak musíme také dokončit léčebnu dlouhodobě nemocných a rehabilitaci v nemocnici ve Stodě a začínají přípravné a projekční práce rekonstrukcí domů sociálních služeb v Kralovicích a v Liblíně.

Jaké peníze chystá kraj investovat do kultury?

Očekáváme zásadní posun v rekonstrukci Semlerovy rezidence v Plzni. Tento cenný Loosův interiér prochází rozsáhlou rekonstrukcí, která bude zahrnovat i vnější stranu budovy a okolní zahradu. Dokončena bude také dostavba Mariánské Týnice a rekonstrukce vodního hamru v Dobřívě. K němu Povodí Vltavy opraví i jez a náhon, takže tato technická památka bude kompletně funkční. Pak nás čeká výstavba depozitáře pro Muzeum jižního Plzeňska v Blovicích, který by měl vyrůst přímo v zahradě zámku, kde muzeum sídlí.

A jak to vypadá s výstavbou nové budovy Západočeské galerie?

V Národním investičním plánu je v oblasti kultury na čtvrtém místě. To znamená, že stát po-

čítá s tím, že na tuto stavbu přispěje. My ještě nemáme dokončenou prováděcí stavební dokumentaci a je třeba ji dokončit co nejrychleji, abychom byli na pomoc státu připraveni. Budovu pro stálou expozici největších skvostů, které Západočeská galerie vlastní, nezbytně potřebujeme. Galerie se loni dostala do prestižní edice Director's Choice, kde ředitelé světových galerií prezentují čtyři desítky největších klenotů ze svých sbírek. Ocitla se tak ve společnosti petrohradské Ermitáže, vídeňského Albertina, pařížského Louvre a dalších. I jejich návštěvníci se teď dozvědí, jaká hodnotná díla české a světové moderny 19. a 20. století v Plzni jsou – ale když sem přijedou, nenajdou je tu. Jsou schovaná v nevyhovujícím depozitáři. Je tedy naší povinností realizaci nové galerijní budovy dotáhnout do konce.

Jaké investice čekají letos oblast školství?

Jedna z největších je sportovní hala u Sportovního gymnázia v Plzni, jejíž stavba letos začne. Naopak dokončená bude rekonstrukce budovy Konzervatoře v Tylově ulici v Plzni, kterou zkomplikoval nález rozsáhlého napadení objektu dřevomorkou. Chceme také začít s rekonstrukcí plzeňské strojní průmyslovky. To je velmi rozlehlý objekt, kde jen výměna všech oken a nová fasáda vyjde přibližně na 120 milionů. A věřím, že uspějeme v dotačním titulu MŠMT a gymnázium v Tachově se dočká nové tělocvičny.

Včelaři bojují s včelím morem

Česká republika patří mezi včelařské velmoci. Na žebříčku zemí dle množství včelstev je na čtvrtém místě na světě. Včely jsou však v současné době ohroženy několika závažnými chorobami. V boji proti nim pomáhá včelařům i Plzeňský kraj.

Závažný je neléčitelný mor včelího plodu. Jedinou zbraní proti němu je likvidace včelstva a pálení úlů a veškerého hořlavého materiálu, a to v celém ohnisku nákazy. K systematickému preventivnímu vyhledávání ohnisek a diagnostice moru v předklinickém stadiu ovšem nikdy nedošlo, a proto se nákaza stále vrací. Plzeňský kraj je jedním z několika málo krajů, který ve spolupráci s Českým svazem včelařů a Krajskou veterinární správou přistoupil k plošnému preventivnímu monitoringu nákazy moru včelího plodu.

Když se zahrada vejde do misky

Víte, co je Zahrada v misce? Že se vám do žádné misky celá zahrada nevejde? Zahrada v misce je concept store, který najdete vedle Venkovského domu Plzeňského kraje v DEPO2015. Navrací se k přírodě a propojuje rostliny s městským životem. Je to místo, které přináší do domovů přírodou inspirovaný design od lokálních a evropských designérů, kreativní prostor, ve kterém probíhají zelené workshopy a kde vznikají zelené interiéry na míru.

Zahradu v misce založila Simona Bratršovská, milovnice všeho zeleného, která si z domova vytvořila doslova malou džungli. Jejím ikonickým produktem jsou osázené misky, v nichž se zelenají pokojové kvítky nebo sukulenty. Mají různé velikosti, tvary i barvy a mohou mít podobu dle přání zákazníka nebo ročního období. Dále v jejím obchodě najdete rozmanité kokedamy, mechové obrazy, florária, aerária nebo přírodní věnce.

ŽELEZNÁ OPONA ZNOVU PADLA

Na den přesně po třiceti letech byla znovu přestřižena železná opona mezi Českem a Bavorskem. Symbolický akt se odehrál 23. prosince na stejném místě jako v roce 1989, v Nových Domcích u Rozvadova. Dráty tentokrát přestříhl hejtman Josef Bernard spolu s ministrem zahraniční ČR Tomášem Petříčkem a bavorským ministrem financí Albertem Fürackerem.

DOTACE PRO VODU

Celkem 4 miliony korun jsou vyčleněny na Dotační program Ekologické investiční projekty 2020. Peníze jsou určeny na pořízení projektové dokumentace pro vybudování vodovodů, kanalizací, čistíren odpadních vod nebo preventivních protipovodňových opatření. Žádosti se budou přijímat od 2. března.

Špičák letos zlevnil skipasy při nákupu online

Největší lyžařské středisko Plzeňského kraje Ski&Bike Špičák zve na svoje sportovní i rodinné sjezdovky nebo lyžařská hřiště a cvičné svahy pro děti a začátečníky všechny lyžaře a snowboardisty. A má hned dvě novinky. Kromě nového konceptu apres-ski s vyhřívaným stanem a hudbou v podobě Ski baru Špičák u horské chaty Blaženka je to především online nákup skipasů přes e-shop na webu spicak.cz. Skipasy tu koupíte o 5 pro-

cent levněji než na kase areálu. Zatímco loni stál skipas pro dospělého v hlavní sezóně 660 korun, letos při online nákupu vyjde na 646 korun.

Soutěžní otázka: Jak se jmenuje zařízení umístěné v lyžařském areálu Ski&Bike Špičák, díky kterému si vyzvednete čipovou kartu se skipasem po příjezdu do střediska a můžete jít rovnou lyžovat?

- a) set-top box
- b) karetní automat
- c) pick-up box

Tři soutěžící, kteří správně odpovědí, obdrží volný skipas pro dvě osoby na lyžování ve Ski&Bike Špičák na celý den.

Odpovědi zasílejte do **27. 1. 2020** pod heslem „Špičák“ na e-mail: redakce@plzensky-kraj.cz.

Víte, že...

... v loňském roce se v krajských nemocnicích Plzeňského kraje narodilo 1 750 dětí, ošetřili tu 300 tisíc pacientů, provedli třináct tisíc operací a nakoupili přístroje za 160 milionů korun?

Plzeňský kraj podporuje mladé filmaře

V našem regionu se rodí stále víc filmařských talentů. Loni kraj finančně podpořil absolventský snímek Bonacha, který vznikl v režii studenta Jana A. Václava na Filmové akademii Miroslava Ondříčka v Písku. Film se natáčel v trampských osadách v okolí řeky Mže a u železničního mostu přes Hracholuskou přehradu.

„Chtěl jsem vytvořit krátký film s jednoduchým příběhem v duchu tradice starých českých filmů, jako jsou Slavnosti sněženek nebo Vesničko má středisková. Námět o čtyřech trampských kamarádech k tomu doslova vybízel. Natáčeli jsme v okolí přehradní nádrže Hracholusky v obcích Butov, Blahousty, Malovice, Trpísty, ale lokace jsme hledali i v okolí řeky Berounky v obci Srbsko nebo u soutoku Mže a Kosového potoka pod Černošínem. Vzhledem k tomu, že pocházím z Malovic u Stříbra, rozhodl jsem se film realizovat právě

tam,“ říká Jan A. Václav. V hlavních rolích dvacetiminutového filmu se objeví Petr Franěk, Pavel Marek a Jiří Kalužný.

Začínající režisér v současné době připravuje literární scénář pro celovečerní verzi filmu, opět usazenou do oko-

lí Hracholuské přehradu. Tato lokalita je atraktivní nejen pro filmová zpracování a trumpy, ale obecně i turisty z celého kraje a přeshraničních oblastí. Tak, jako mají Středočeši svůj Posázavský Pacifik, pro místní je srdeční záležitostí romantic-

ká železniční trať z Pňovan do Bezdržic. Tato malebná lokálka se vine krajinou plnou historických a přírodních zajímavostí, přes přehradu Hracholusky až k minerálním pramenům Konstantinolázeňska. K rozvoji trati přispěl projekt Vlčdná nádraží, který má za cíl postupně obnovit jedinečné nádražní budovy podél celé trasy. O této nejpůvabnější české železniční trati se můžete dozvědět z publikace vydané v rámci výročí 110 let železniční trati Pňovany - Bezdržice, která nese název Bezdržická lokálka. Dostupná je například ve Venkovském domě Plzeňského kraje v DEPO2015.

Regionální premiéry filmu BONACHA:

únor - předpremiéra
Kino Slavia Stříbro

únor - projekce v Plzni

květen - oficiální premiéra
v Malovicích u Stříbra

Najděte si práci nebo školu

Už poosmé proběhne v Plzni Veletrh práce a vzdělávání Klíč k příležitostem. Nově jej bude hostit hala TJ Lokomotiva, a to 29. ledna.

Míra nezaměstnanosti v Plzeňském kraji se koncem roku pohybovala kolem dvou procent. Zaměstnavatelé proto při náboru často sázejí na zajímavé firemní benefity, pracovní podmínky, vzdělávání svých lidí a neváhají ani připlatit na mzdách. I proto je veletrh výzvou nejen pro ty, kteří aktuálně hledají

**VELETRH PRÁCE
a vzdělávání**
Klíč k příležitostem®
29. ledna 2020
TJ Lokomotiva
Úslavská 75, Plzeň
Celodenní program
10:00 - 18:00 hod.

práci, ale i pro všechny, kdo hledají změnu nebo si chtějí ověřit svoji cenu na trhu práce.

Návštěvníci na veletrhu najdou firmy z našeho regionu i odjinud. Zaměstnavatelé hledají zaměstnance všech úrovní kvalifikace ve velmi rozmanitých profesích. Chybí jim lidé v provozu, stejně jako

v administrativních pozicích, v odděleních kvality, nákupu, obchodu, IT a dalších. Doprovodný program nabídne řadu přednášek, poraden i aktivit pro radost.

Veletrh je určen všem, kteří hledají práci či brigádu, bez rozdílu věku či vzdělání. Všichni návštěvníci mají vstup zdarma.

Máte kulturní nápad? Požádejte o grant!

S novým rokem se otevírají i nové dotační tituly. V oblasti kultury, památkové péče a cestovního ruchu je možné podávat žádosti od 15. ledna do 12. února.

V oblasti kultury vypisuje kraj podporu pro festivaly, soutěže, hudbu, výtvarné umění, postupové přehlídky neprofesionálních aktivit, podporu tradiční lidové kultury, připomínky významných výročí a Západočeské baroko. Na žádosti o dvacet až sto tisíc korun má k dispozici pět milionů. Další milion je vyhrazen na mikrogranty do dvaceti tisíc korun. V obou případech musí žadatel projekt dofinancovat

z dvaceti procent. Na podporu literární tvorby a publikační činnosti jsou letos vyčleněny tři miliony a žadatelé mohou žádat o dvacet až stopadesát tisíc korun. O tyto granty je možné žádat až do konce července a nezbytná spoluúčast činí deset procent. Na památkovou péči je k dispozici 28 milionů. Ty putují například na restaurování památkových děl v exteriéru, záchranu varhan, zhotovení a in-

stalaci kopií sochařských děl, podporu tvorby plánů ochrany památkových rezervací a zón nebo na pomníky a válečné hroby. I letos bude možné podávat žádosti výhradně elektronicky prostřednictvím systému eDotace (<http://dotace.plzensky-kraj.cz/>).

Plzeňský kraj v rámci grantů pro oblast kultury, památkové péče a cestovní ruch rozdělí 43,9 milionů korun.

Věděli jste, že v oblasti cestovního ruchu lze žádat o dotaci?

Na cestovní ruch vyčlenil kraj více než tři a půl milionu, které jsou určeny třeba na rozvoj industriálních stezek, zajištění prohlídkových tras v industriálních objektech nebo na podporu činnosti a rozvoje infocenter.

Program Podpora rozvoje venkovského cestovního ruchu v Plzeňském kraji je určen na podporu obnovy a další budování venkovské turistické infrastruktury, vznik regionálních produktů, zejména se zaměřením na regionální gastronomické speciality a tradice, ale i na agroturistiku, hipoturistiku nebo turistiku pro rodiny s dětmi.

Program Podpora činnosti informačních center na území Plzeňského kraje cílí na podporu činnosti a rozvoje informačních center, zlepšení a rozšíření informovanosti návštěvníků a zvýšení kvality služeb.

Program Podpora rozvoje cykloturistiky a cyklistické dopravy myslí na zkvalitnění infrastruktury cyklistické dopravy a rozvoj cykloturistiky na území Plzeňského kraje.

Žádosti bude možné podávat opět výhradně jen elektronicky prostřednictvím systému eDotace (<http://dotace.plzensky-kraj.cz/>). Termín přijímání žádostí je u těchto dotačních programů stanoven od 15. ledna do 12. února.

Na Šumavu za skialpinismem

Na Špičáku najdeme jeden z největších lyžařských areálů v České republice. Je tu i sedm skialpinistických tras různých délek a obtížností. Projet se po nich je možné i s průvodcem.

Skialpinismus je stále oblíbenější i u nás a směrem na západ od Česka se mu říká skitouring. Jde o pohyb na lyžích ve volném prostoru, kde stoupaní do kopce umožňuje speciální vázání a pásy na skluznici. Je nutné základní skialpinistické vybavení, jakým je přilba, lavinový vyhledávač, lopata a lavinová sonda. Oblíbené jsou při tomto druhu sportu sjezdy v čerstvém prašanu. Na Šumavu je ale možné se vydat i za relaxací. Jediné lázně v České republice, které nabízí zcela unikátní skloubení lázeňství s přírodou, zemskou energií a historií, jsou Šumavské lázně v Kašperských Horách. Návštěvníci tu najdou hydroterapii v kombinaci s bylinnými procedurami.

Rodiny s dětmi mohou zavítat do návštěvnických center Národního parku Šumava a pozorovat zvířata v jejich přirozeném prostředí. Centrum u Srní

je například zaměřené na šelmy a nedaleko Kvildy je zase možné sledovat v šumavské přírodě jelení zvěř nebo vzácné sovy ve voliérách.

Kraj ocenil hmotné i nehmotné klenoty

Památkou Plzeňského kraje se na sklonku roku 2019 stala Jezuitská kolej v Klatovech. Ocenění získala za rekonstrukci vnitřních prostor. Stavební úpravy se dotkly zejména bývalého refektáře a přilehlých prostor v západním křídle, byly upraveny dispozice pro zřízení společenského sálu s klubovou, opravy se dočkala ambiciózní chodba i technické zařízení a sociální zázemí. Zrekonstruované prostory budou sloužit veřejnosti. Cenu Památka Plzeňského kraje pro rok 2019 v kategorii Sochy a drobná architektura získalo Město Černošín za restaurování sochy sv. Jana Nepomuckého.

Další ocenění získala proměna bývalé radnice ve Staňkově

na komunitní centrum a obnova dřevěných vrat a vstupních dveří v areálu venkovské usedlosti čp. 10 v Bujesilech. Ocenění za obnovu kulturní památky získala také společnost Selgen, a.s. za zdařilé restaurování božích muk při silnici mezi Pernarcem a Málkovicemi a Římskokatolická farnost Zbiroh za restaurování sochy sv. Václava z průčelí kostela sv. Václava v Radnicích.

Hlasování veřejnosti vyhrála dokončená obnova venkovské usedlosti čp. 10 v Bujesilech s celkovým počtem hlasů 317 a restaurování sochy sv. Václava z průčelí kostela sv. Václava v Radnicích s celkovým počtem hlasů 311.

V rámci slavnostního ceremoniálu Dne památek a lidové

kultury byly také předány tři tituly Mistr tradiční rukodělné výroby. Nově se jím může pochlubit Marie Kopecká, která se věnuje výrobě krojů z Domažlicka, Jiří Kožený, který vyrábí soustružené hračky a betlémy, a Jiří Wallner, jehož doménou je tradiční stavební kovářství.

Slavnostně certifikovány byly také dva ochotnické divadelní soubory, které jsou novými nositeli nemateriálního kulturního dědictví Plzeňského kraje Ochotnické divadlo západních Čech, a které budou zapsány do Seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury Plzeňského kraje: Divadlo PROPADLO Plzeň a Divadelní spolek Jezírko.

MARIE KOPECKÁ

Vyrůstala v prostředí chodských krojů, které nosila její maminka i babička. V SOU Domažlice se vyučila šičkou a od roku 1997 ve svém rodinném domě pokračuje v dávné tradici šití krojů přímo pro konkrétní zákazníky.

JIŘÍ KOŽENÝ

Od dětství ho bavila práce se dřevem, a tak po základní škole zamířil do Škodovky, kde se vyučil dřevomodelářem. Později se dostal k výrobě soustružených svícňů či figurek, z nichž se později staly i betlémy.

JIŘÍ WALLNER

Kovářem se vyučil ve Škodovce, ale od původního strojínského kovářství se časem posunul k tradičním postupům i výrobkům. Dnes dokáže třeba vyrábět damascénskou ocel nebo repasovat historické fragmenty.

DIVADELNÍ SPOLEK JEZÍRKO

Patří mezi nejstarší divadelní spolky v Plzni. Oficiálně hraje od roku 1916. Po celou dobu své existence uváděl tři až šest premiér ročně. V současnosti se divadlo soustředí především na hry pro dospělého diváka.

DIVADLO PROPADLO

Patří k nejstarším divadelním souborům v kraji. Jeho historie sahá až do roku 1910 a zahrnuje spolupráci s řadou špičkových profesionálních herců, jako byl Ladislav Pešek, René Přibíl nebo Jiří Samek.

Pivo není jenom Plzeň

Klatovský okres se v oblasti pěstování chmele, vaření piva a jeho konzumace může pochlubit hned několika prvenstvími. Například dnes se již téměř neví o tom, že Klatovsko patřilo až do konce 19. století mezi chmelařsky nejvýznamnější regiony českého království, a že v údolí řek Úhlavy a Otavy se pěstoval chmel, který na trzích v Čechách, ale třeba i v sousedním Bavorsku suverénně vedl nad chmelem žateckým či rakovnickým. I proto první odborná chmelařská škola vznikla v našem regionu.

Další zajímavosti o pivu a pivovarech na Klatovsku najdete ve dvoudílné publikaci Pivovary a pivovárky okresu Klatovy. Jejím autorem je Jan Jirák a kolektiv a vyšla díky podpoře Plzeňského kraje.

Bádáním v archivech i v terénu se autorům podařilo potvrdit existenci 152 pivovarů. Proto se rozhodli rozdělit poznatky do dvou svazků a jako dělicí čáru zvolili hranici mezi územími bývalých krajů Klatovského a Prácheňského. Každý díl má zhruba 200 stran textu a barevnou fotografickou přílohu. Další data jsou na elektronickém nosiči.

Tipy na akce

16

16. ledna, Klatovy
Petra Janů se skupinou Amsterdam
 Nové turné s osvědčenými hity od Oty Petřiny.

17

17. ledna, Horažďovice
Partička
 Improvizační show tentokrát naživo!

19

19. ledna, Stříbro
Anna K. akusticky
 Koncert v kině Slavia.

20

20. ledna, Klatovy
Hovory z Lán
 První část obrazové a zvukové kompozice z rozhovorů s V. Havlem.

21

21. ledna, Kralovice
Zikmund 100
 Cestovatelská show

22

22. ledna, Rokycany
Konec Brd vojenských
 Přednáška Petra Ježka

23

23. ledna, Bor u Tachova
Hexenšus
 Komedie v podání pražských herců.

25

25. ledna, Beňovy
Young Freaks
 Neil Young cover v Country Saloonu.

31

31. ledna, Janovice nad Úhlavou
Hlasoplet
 Koncert mužského vokálního kvintetu.

6

6. února, Dobřany
Enigmatické variace
 Herecký koncert Martina Stránského a Jana Maléře.

Tipy na plesy

18. ledna Horažďovice
23. Prácheňský ples

18. ledna Prapoříšně
Sokolský ples

24. ledna Rokycany
Staročeský bál

25. ledna Kralovice
Ples města

25. ledna Plzeň
Valentýnský ples

25. ledna Horažďovice
Jetenovický ples

1. února Plzeň
Křišťálový ples
Plzeňského kraje

1. února Stříbro
Městský ples

8. února Plzeň
12. reprezentační
česko-německý ples

8. února Prapoříšně
Hasičský bál

15. února Kralovice
Ples fotbalistů

Moje hračky prožívaly dramatické příběhy

Muzeum loutek je svět, v němž se dospělí vracují do dětství a děti se tu cítí jako v pohádce. Je to tak kouzelné prostředí, že se i jeho vedoucí Markéta Formanová po Vánocích prý těší do práce.

Jste vedoucí Muzea loutek, což znamená, že svůj pracovní čas trávíte ve světě pohádek a fantazie. Jaké jste měla Vánoce? Byly víc nebo míň pohádkové, než je mají ostatní lidé?

Obávám se, že kdybych si Vánoce představovala s podporou svojí bujaré - pohádkové - fantazie, nevyhnula bych se zklamání. Vánoce jsme strávili šťastně a rodinně a za to jsem moc vděčná. Tradičně už jsem se ale těšila do muzea, protože jsem milovnicí všedních dní a navíc mám štěstí na práci, která mě baví a odehrává se v inspirativním prostředí.

Jaký je vůbec váš vztah k pohádkám? Jaký typ pohádek máte nejradši?

Pohádky mám moc ráda a nemám vyhraněný typ. V dětství jsem v důsledku některých pohádek měla těžké spaní a dodnes se mi zdá, že reálný a pohádkový svět mají styčné body. Muzeum loutek, které je pobočkou Západočeského muzea v Plzni, ovšem není pohádkovou hernou pro děti, ale muzeem, které vypráví dějiny loutkářství v Plzeňském kraji od kočov-

Rozhovor připravila
Markéta Čekanová

ných počátků až do současnosti. Loutkáři se nejen v minulosti zdaleka neomezovali pouze na pohádky, naopak uváděli široké spektrum divadelních žánrů včetně komedií, parodií, obrozneckých dramát a podobně.

Vánoční čas každoročně spustí více či méně zasvěcené debaty na téma když my jsme byli děti, byly pohádky v televizi výrazně lepší, než jsou ty dnešní. Jaký je váš názor?

Obdivuji každého, kdo dokáže vytvořit novou a pěknou pohádku jakoukoliv formou. Televizních a filmových pohádek bylo natočeno tak velké množství, že musí být velice obtížné vymyslet něco nového a zároveň neopustit rámeček žánru.

Hrávala jste si jako malá s loutkovým divadlem?

S loutkovým divadlem jsem si nehrála, ale jako téměř každé dítě jsem si hrála s hračkami. Mnou ovládané hračky prožívaly dramatické příběhy, a tím jsem vlastně nevědomě, stejně jako všechny děti, naplnila formu objektového divadla. Zjednodušeně řečeno: loutkou může být cokoliv.

Jaké loutky oslovují dnešní děti u vás v muzeu?

Za deset let Muzea loutek v Plzni jsme zaznamenali zvýšený zájem o loutky čertů, kostlivců, rytířů a princezen. Vypadá to, že se ve výběru loutek dnešní děti od těch v minulosti zase tolik neliší.

Máte vy sama mezi loutkami v muzeu nějakého oblíbence?

Fascinují mě studie loutek od Jiřího Trnky, které máme zapůjčené od rodiny Trnkovy. Ze současníků obdivuji tvorbu Ivana Nesvedy.

V letošním roce vás čeká velké výročí: Josef Spejbl slaví stovku. Jaké oslavy pro tohoto slavného plzeňského rodáka chystáte?

Velké oslavy proběhly v roce 2019 – a to výročí deseti let od otevření Muzea loutek v Plzni. Právě nyní, na přelomu let

2019 a 2020, slaví Spejbl – jedna z nejnámějších českých loutek vůbec – 100 let. K této příležitosti moji kolegové Pavel Vašíček a Tomáš Pfejfer připravili výstavu ve Smetanových sadech v Plzni, na které představují doklady Spejblovy stoleté existence.

Ještě abychom to uvedly na pravou míru: některé zdroje uvádějí jako rok Spejblova narození 1919, jiné až 1920. Jak je to správně?

Loutku Spejbla vyřezal podle náčrtku Josefa Skupy někdy na podzim roku 1919 ve své dílně v Borské ulici Karel Nosek. Kdy se Spejbl poprvé objevil na jevišti, není přesně známo, ale bylo to asi někdy na přelomu let 1919 a 1920.

Kromě zmíněné výstavy další oslavy pro Josefa Spejbla neplánujete?

Nashromážděné materiály využijeme i v drobné publikaci, která vyjde v červnu v české i anglické verzi.

Vzpomenete si vy na své první setkání se Spejblem a Hurvínkem?

Já osobně jsem se s nimi setkala poprvé na gramofonových deskách.

Co se vám na nich tehdy nejvíce líbilo?

Asi Hurvínkova černá hodinka, kterou mně a bratrovi Robertovi rodiče pouštěli, aby nás udrželi v klidu, když jsme byli nemocní.

Jste na začátku roku 2020. Co dalšího v Muzeu loutek na něj chystáte?

V červnu, během festivalu Skupova Plzeň, plánujeme otevřít novou expozici současného loutkového divadla ve třetím patře muzea. Autorská výstava „NIKDY V KLIDU“ významného českého výtvarníka, scénografa a režiséra Ivana Nesvedy vznikne ve spolupráci s Divadlem Alfa a bude postavena na principu zapojení diváka/návštěvníka. Dvanáct kinetických objektů bude zastupovat dvanáct inscenací, přičemž každou bude mož-

né rozpochybovat. Expozice tak ztratí statický ráz a bude lépe ilustrovat dynamiku současného loutkového divadla. Další významnou událostí bude restaurování dioramatu Jiřího Trnky „Svatba u Broučků“, které nám zapůjčila Českobratrská církev evangelická. Dioráma, jež vzniklo v roce 1939 pro Světovou výstavu v New Yorku, ale nakonec tam nikdy neodcestovalo, bude stěžejním exponátem nové expozice věnované Jiřímu Trnkovi, která bude otevřena v roce 2021.

MARKÉTA FORMANOVÁ

Narodila se v Lounech, ale od dětství žije v Plzni. Vystudovala historii, muzeologii a pedagogiku. Nejprve jedenáct let pracovala v Pivovarském muzeu, nyní již deset let stojí v čele Muzea loutek. Zaměřuje se na interpretaci kulturního dědictví, pracuje jako kurátorka výstav a expozic.

Světové výstavy v New Yorku a jiného dioramatu se týká i publikace, kterou vaše muzeum vydalo právě na Vánoce...

Publikace ZTRACENÉ DIORÁMA – Příběh unikátního československého exponátu na Světové výstavě v New Yorku v roce 1939 je výsledkem tříleté badatelské činnosti a vyšla pár dnů před Vánoci. Do prodeje půjde během ledna. Na Světové výstavě v New Yorku v roce 1939 chtěla mladá Československá republika demonstrovat své úspěchy na obchodním i kulturním poli. Počátek nacistické okupace v březnu 1939 tento záměr fatálně překazil. Díky úsilí nového amerického výstavního výboru se ale přesto podařilo československý pavilon otevřít a po celou dobu prodloužené výstavy jej provozovat jako memento okupovaného Československa.

Jedním z exponátů, který měl ukázat výtvarnou úroveň československých umělců a zaujmout nejen dětské návštěvníky, bylo obrovské dioráma s námětem „Inaugurace George Washingtona 30. dubna 1789“. Původcem myšlenky byl generální komisař Československého výstavního výboru Hugo Vavrečka, financování zajistil továrník Jindřich Waldes a autory dioramatu byli Václav Fiala, Minka Podhájská, Václav Nejtek a Evžen Březinský. Téměř devět metrů široké dioráma obsahovalo mimo realistického nábržeží v New Yorku i více než dvě stovky loutek vytvořených podle dobových rytin. Dioráma mělo být po skončení výstavy věnováno městskému muzeu v New Yorku, ale v současné době netušíme, kam bylo skutečně umístěno. Předmětem našeho bádání bylo popsat příběh ojedinělého exponátu a zasadit jej do širšího rámce okolností československé účasti na Světové výstavě v New Yorku.

To ale všechno zní spíše jako akce a aktivity určené dospělým návštěvníkům. Chystáte něco nového i pro děti?

Všechny naše výstavní projekty jsou rodinného charakteru a jsou určené dětem i dospělým. V nabídce máme i sadu výukových programů pro mateřské i základní školy, které doplňujeme o sezónní výtvarné programy. V zimě tak nabízíme Zimní návštěvu u profesora Skupy – O loutkách a sněhulácích. Každou středu odpoledne do 18 hodin je dílna otevřena i pro veřejnost. V provozu je stále i půjčovna loutkových divadel.

Začátek roku je vždy spojen s přáními pro nadcházející měsíce. Co do roku 2020 popřete všem, kdo mají rádi loutky, loutkové divadlo a pohádky?

Ráda bych všem popřála mnoho zdraví, štěstí a rodinné pohody, kterou mohou podpořit návštěvou našeho muzea či představení loutkového divadla.

Přijímací zkoušky na střední školy se blíží

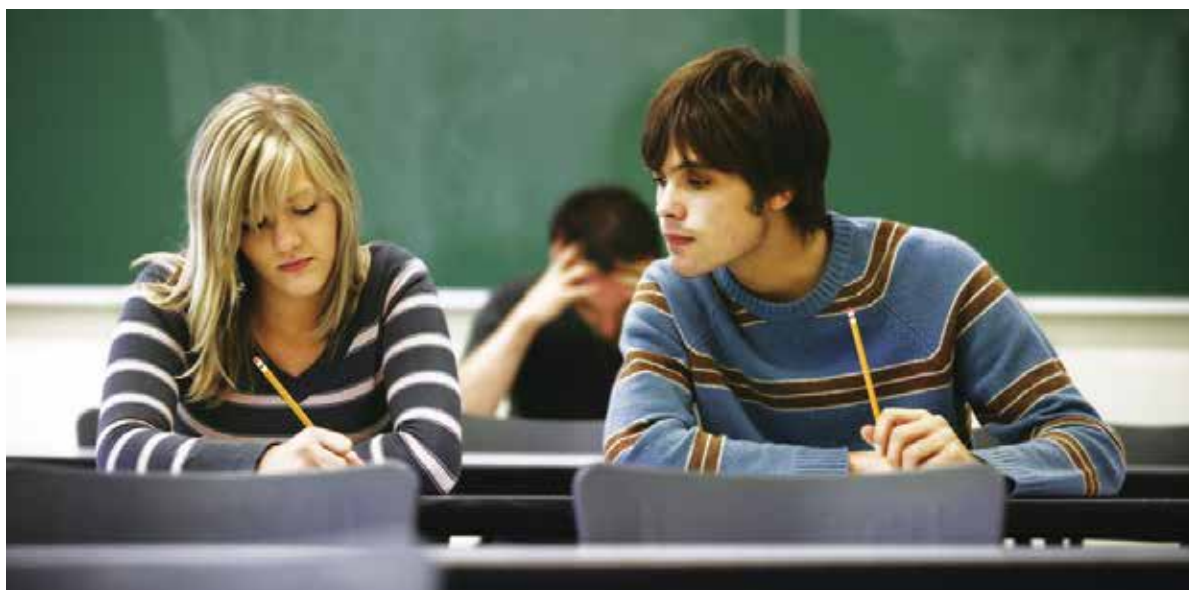
Přihlášku ke vzdělávání podává uchazeč řediteli střední školy nejpozději do 1. března. Pro první kolo přijímacího řízení může uchazeč podat nejvýše dvě přihlášky, které musí být

totožné. Přihlášky jsou k dispozici na webových stránkách Plzeňského kraje v sekci Školství a sport spolu s přehledem středních škol a jejich vzdělávací nabídkou. V oborech

vzdělání s maturitní zkouškou se koná vždy jednotná přijímací zkouška z českého jazyka a literatury a z matematiky. Každý uchazeč může jednotnou zkoušku konat dvakrát,

a to v prvním stanoveném termínu ve škole uvedené na přihlášce v prvním pořadí, ve druhém termínu ve škole uvedené na přihlášce ve druhém pořadí. Stanoveny jsou tyto termíny:

Studium	První termín	Druhý termín	Náhradní termín k prvnímu termínu	Náhradní termín k druhému termínu
Čtyřleté a nástavbové	14. dubna 2020	15. dubna 2020	13. května 2020	14. května 2020
Šestileté a osmileté	16. dubna 2020	17. dubna 2020	13. května 2020	14. května 2020

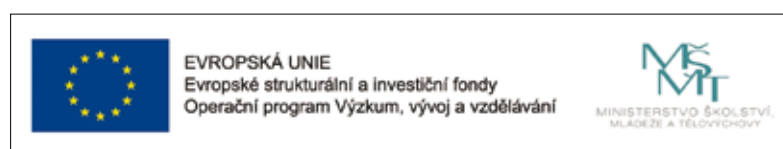

Po vyhodnocení výsledků přijímacího řízení budou na veřejně přístupném místě ve škole a na internetových stránkách příslušné školy zveřejněny seznamy přijatých uchazečů, které jsou považovány za rozhodnutí o přijetí ke studiu. Veškeré potřebné informace jsou zveřejněny na webových stránkách www.plzensky-kraj.cz nebo na stránkách střední školy, kterou si žák ke studiu vybral. Pokud ještě váháte, jaký obor studia si vybrat, a máte technické vloh, zkuste navštívit webový portál Plzeňského kraje www.technikaaremeslo.cz.

Odborná konference a hackathon otevřených dat Plzeňského kraje

V rámci projektu Podpora odborného vzdělání v Plzeňském kraji, registrační číslo CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_034/0008356, se ve dnech 8.–9. listopadu 2019 uskutečnila Odborná konference a hackathon otevřených dat Plzeňského kraje.

Akce se konala na Střední škole zemědělské a potravinářské v Klatovech. Třináct soutěžních týmů složených z žáků a pedagogických pracovníků pracovalo s datovou sadou, z níž připravily webovou aplikaci, datovou analýzu nebo vizualizaci. Na prvním místě se umístila Vyšší odbor-

ná škola a střední průmyslová škola elektrotechnická Plzeň za vizualizaci Index sociální úrovně podle okresů ČR. Druhé místo

obsadil tým z Gymnázia Plzeň za vizualizaci „Dopravní nakládačka“. Třetí místo obsadil tým z Gymnázia a střední odbor-

né školy v Rokycanech a jejich aplikace „DataGrid“. Zvláštní cenu poroty získal domácí tým ze Střední školy zemědělské a potravinářské v Klatovech za vizualizaci „Dark BI“ a tým ze Střední odborné školy Bor za vizualizaci „Vybavení PC ve školách“.

Akademie individuálních sportů roste

„Je škoda, že v době mých žákovských a dorosteneckých let nebyla žádná akademie. Ale je bezva, že současní talentovaní sportovci mohou využívat širokou nabídku služeb Akademie individuálních sportů Plzeňského kraje,“ prohlásila plzeňská rodačka Barbora Strýcová na besedě ve Sportovním gymnáziu.

AIS PK, jejímž cílem je péče o vybrané talentované sportovce kraje v individuálních olympijských sportech, uzavírá druhý rok své působnosti. Výčet všech aktivit a škály služeb zkvalitňujících tréninkovou nadstavbu podporovaných jedinců je velmi široký, navíc jsme jej podrobněji představili v předcházejících číslech Měsíčníku PK.

Stručný souhrnný přehled ilustruje širší, pestrost i výsledek fungování akademie.

• Akademie uskutečnila pět velkých otevřených seminářů, kde se představili VIP protagonisté: Jelínek, Havlíček, Provázek, Mráz, Rukavička, Strýcová. Dále 56 setkání s garanty a trenéry jednotlivých sportů.

• Nositelé světových a evropských medailí: J. Davidík, J. Fo-

rejtek, bratři Forejtové, A. Galušková, F. Ličman, M. Paulusová, S. Spěšná, H. Vargová.

• Nejvýraznější podíl cenných kovů z domácího mistrovství: plavání, atletika, cyklistika, sportovní střelba, judo a stolní tenis.

• Řada maturantů byla přijata na vysoké školy, převážně ZČU v Plzni. Vybrané akademiky absolventy bude AIS PK podporovat i nadále. V roce 2020 Akademie i díky prostředkům Plzeňského kraje dále poros-

te. Bude pečovat o 62 talentů z 18 olympijských sportů. V roce 2019 to bylo 51 sportovců z 16 olympijských sportů. Pro všechny budou zajištěny kvalitní služby, podpora, medializace a individuální rozvoj.

„Jsem přesvědčen, že někteří ze sportovců AIS PK se v budoucnu OH nejen zúčastní, ale možná přivezou i medaile,“ řekl Ivo Gruner, náměstek hejtmana pro oblasti regionální rozvoj, fondy EU a informatiku.

Úroveň	Svět + Evropa		Mistrovství ČR	
Rok	2018	2019	2018	2019
1. místo - zlato	3	7	16	18
2. místo - stříbro	-	6	37	40
3. místo - bronz	2	1	42	46
	5	14	95	104

Dny otevřených dveří Západočeské univerzity v Plzni

ZÁPADOČESKÁ
UNIVERZITA
V PLZNI

22/01 – Fakulta zdravotnických studií

24/01 – Fakulta pedagogická

24/01 – Fakulta ekonomická – Cheb

28/01 – Fakulta ekonomická – Plzeň

29/01 – Fakulta filozofická

29/01 – Fakulta právnická

29/01 – Fakulta aplikovaných věd

29/01 – Fakulta elektrotechnická

29/01 – Fakulta strojní

WWW.ZCU.CZ

Titul Nemocnice ČR 2019 do Domažlic a do Stodu

Nemocnice Plzeňského kraje dosáhly velkého úspěchu ve 14. ročníku celostátního hodnotícího projektu „Nemocnice ČR“. Domažlická nemocnice má nejspokojenější ambulantní pacienty a vzhledem k druhému místu v hodnocení spokojenosti pacientů hospitalizovaných získala i titul Nemocnice pro život. Stodská nemocnice si pak převzala ocenění za nejlepší nemocniční web.

Organizace HealthCare Institute vyhlášovala nejlepší zařízení v prosinci v Praze v rámci prestižní odborné konference Efektivní nemocnice. Do projektu Nemocnice ČR je každoročně zapojeno zhruba 150 nemocnic akutní péče z celé republiky. Vyhlášovatel je dělí do kategorie velké fakultní nemocnice a kategorie střední a malé nemocnice. V druhé z kategorií získaly nemocnice Plzeňského kraje hned tři z pěti hlavních cen. Předseda představenstva Domažlické nemocnice Petr Hubáček řekl, že skvělý výsledek je týmová práce nejen zdravotníků, ale všech zaměst-

nanců. „Od lékařů, přes sestry, terapeutů, sanitáře až po kuchaře, techniky či pracovníce úklidu. Ocenění má pro nás o to větší význam, že pořadí nesestavuje tým porotců, ale vyplývá přímo z hodnocení samotných pacientů,“ uvedl Petr Hubáček. Krajské nemocnice přitom letos v prvních třech kvartálech hodnotilo 6,5 tisíce pacientů. Ambulantní pacienti hodnotí například dobu čekání, srozumitelnost informací od lékařů či sester, jejich přístup k nim, úroveň soukromí při vyšetření nebo i útulnost čekáren. Také hospitalizovaní pacienti hodnotí jednání zdravotníků včetně

toho, zda pacienta seznámili s navrženým postupem léčby či zákroku nebo zda včasně reagují na pacientovo přivolání. Kategorii Online komunikace hodnotí komise, která je složená ze specialistů na digitální média a z novinářů zabývajících se zdravotnictvím. „Přestože je prvenství přiděleno Stodské nemocnici, považujeme ho za vítězství celé skupiny, protože s kreativním studiem Beneš & Michl jsme vytvořili kompletní síť webů jednotlivých nemocnic a jednoho mateřského čili celkem sedm internetových prezentací,“ vysvětluje šéf krajských nemocnic Marek Kýhos.

UMÍSTĚNÍ NPK V HLAVNÍCH KATEGORIÍCH

Bezpečnost a spokojenost ambulantních pacientů

1. Domažlická nemocnice
2. Klatovská nemocnice
3. Oblastní nemocnice Náchod

Bezpečnost a spokojenost hospitalizovaných pacientů

1. Karvinská hornická nemocnice
2. Domažlická nemocnice
3. Nemocnice Hranice

Nemocnice pro život

1. Domažlická nemocnice
2. Klatovská nemocnice
3. Karvinská hornická nemocnice

On line komunikace – nejlepší web

1. Stodská nemocnice
2. Thomayerova nemocnice
3. Domažlická nemocnice

Máme více zdravotníků a rozšiřujeme péči

Titulek uvozuje krátký rozhovor, ve kterém se Marek Kýhos, předseda představenstva Nemocnic Plzeňského kraje, ohlíží za uplynulým rokem.

Evergreenem zdravotních témat je debata o personálu. Jak se s úbytkem zdravotníků na českém trhu práce vyrovnávají krajské nemocnice?

Loňský rok lze považovat za zlomový. Poprvé za několik uplynulých let u nás počet zdravotnického personálu neklesal, ale naopak mírně vzrostl z předloňských 1 440 na současných zhruba 1 455. Díky tomu se podařilo v Klatovech, Stodu a Rokycanech nově otevřít nebo rozšířit provoz šesti ambulancí. V době rostoucího podílu ambulantní péče je to dobrý krok. Dále se vedení Rokycanské nemocnice podařilo ke konci roku otevřít lůžkovou stanicí C interního oddělení, která byla tři roky zavřená. A v Klatovech se

v nejbližších dnech otevře nově oddělení zdravotně sociálních lůžek.

Ke konci roku se skloňovalo uzavření dětského oddělení ve Stodu. Jak je to s ním nyní?

Dětské oddělení ve Stodu funguje. Je pravda, že ho krátce po sobě opustily dvě lékařky,

ale důsledkem bylo omezení dětské lékařské pohotovosti a změny režimu lůžkové stanice na denní stacionář. S výjimkou nočních hodin a víkendů zajistí Stod dětské pacienty tak jako dříve. Toto omezení je dočasné. Pediatriy sháníme. Porodnice funguje beze změn.

A nemocnice také začaly nově provozovat vlastní zdravotnickou dopravní službu.

Domažlická nemocnice převzala tuto službu od záchranky. Má deset sanitek, zkušené řidiče a dispečerky, kteří dál dělají svoji práci, jen nově pod hlavičkou nemocnice. Nemocnici se to vyplácí, protože může lépe a efektivněji plánovat jak převozy, tak i objednávky pacientů na plánovanou vyšetření. A aby-

chom dispečink využili co nejlépe, byly v závěru roku zapojeny i sanitní vozy Stodské nemocnice. Tato novinka se ještě ladí, aby splnila očekávání jak z pohledu přínosu pro pacienty, tak i ekonomiky provozu.

Když budeme dál bilancovat, co ještě nemocnice Plzeňského kraje loni zásadního potkalo?

V nemocnicích v Domažlicích, Klatovech, Rokycanech, Stodu, Horažďovicích a Svaté Anně v Plané jsme ošetřili nebo vyšetřili přes 300 tisíc pacientů, provedli bezmála 13 tisíc operací, byli jsme u narození necelých 18 stovek dětí a o více než 30 tisíc pacientů jsme pečovali přímo na lůžkách.

Celý rozhovor na webu www.nemocnicepk.cz/rozhovor

Plzeňský kraj má Terénní krizovou službu

Na území Plzeňského kraje působí tým krizových intervencí, který zajišťuje terénní bezplatnou službu dostupnou nonstop pro osoby, jež se nacházejí v krizové životní situaci. Jedná se o Terénní krizovou službu, která poskytuje okamžitou psychickou podporu postiženým. Pracovníci této služby pomáhají lidem, jejichž život byl zasažen náhlým neštěstím. „Může se jednat o náhlou osobní krizi, jako je ztráta blízkého člověka, partnerskou nebo rodinnou krizi, sebevražedné myšlenky nebo ztrátu smyslu života. Vyjíždíme také pomoci osobám zasaženým

mimořádnou událostí, například při požárech, živelních pohromách, dopravních nehodách,“ uvádí vedoucí služby Lada Vlčková. Pomoc je krátkodobá a zaměřená na aktuální problém. Krizový tým také poskytuje klientům informace o tom, jak v situaci postupovat, aby dopady nepříznivé životní události byly co nejmírnější. „Poskytujeme klientům bezpečí, podporu, pomáháme jim probudit v sobě znovu naději a snažíme se usnadnit jim prožívání aktuální situace, aby se zvýšila jejich schopnost krizi zvládnout,“ vysvětluje Lada Vlčková. „V klientech

podporujeme jejich kompetence a samostatnost, předáváme jim potřebné informace a konstruktivní řešení s ohledem na jejich možnosti a stav.“ Terénní krizová služba je napojena na Integrovaný záchranný systém Plzeňského kraje. Telefonní krizová linka 777 167 004 funguje nonstop. Poskytovatelem služby je Diecézní charita Plzeň. Služba sídlí v Cukrovarské ulici 16 (pod zimním stadionem) v Plzni. Finančně ji podporuje Plzeňský kraj a město Plzeň.

Více informací naleznete na stránkách Diecézní charity Plzeň www.dchp.cz.

Pavel ČÍŽEK
(STAROSTOVÉ A PATRIOTI)

náměstek hejtmána pro oblast dopravy

Zdeněk HONZ
(ČSSD)

náměstek hejtmána Plzeňského kraje
pro oblast sociálních věcí

Radka TRYLČOVÁ
(ODS)

členka Rady Plzeňského kraje
pro oblast životního prostředí a zemědělství

Jiří LODR
(KPPK)

zastupitel Plzeňského kraje

Oblast sociálních věcí bude patřit i v letošním roce ke klíčovému oblastem krajské samosprávy. Jak jste spokojeni s celkovou částkou a se systémem rozdělování?

TRHLÍK: Myslím, že rozpočet pro sociální problematiku je nastaven dobře, oproti roku 2019 došlo i k navýšení. Kromě příspěvkových organizací kraje se nezapomíná ani na neziskový sektor, kterému bychom se měli věnovat více i do budoucna.

VANKA: Z hlediska opozice můžu prohlásit, že k financování v oblasti sociálních věcí nemáme skoro žádné výhrady. Napopak se nám líbí, že rozpočet je přehlednější a jednodušší.

LODR: Já jsem rád, že na základě dohody dojde ještě v prvním čtvrtletí k navýšení rozpočtové kapitoly o 8 milionů pro neziskový sektor. Je to proto, že při vícezdrojovém financování, kdy do procesu vstupuje stát, kraj a obce, se projevují dlouhodobější vlivy z minulosti. Například rok 2019 byl pro sociální služby extrémně náročný, protože vláda na základě jednání v tripartitě sice schválila navýšení mezd pro směnný provoz. Ale toto rozhodnutí bylo přijato na konci roku 2018 a nebyl vyřešen převod na obce ani kraj, v podstatě se o toto navýšení nedalo požádat. Podle vyčíslení asociace krajů šlo o 650 milionů, o které došlo ke zkrácení dotace pro rok 2019 zejména pro neziskový sektor.

Poskytovatelé sociálních služeb společně se sociální komisí Asociace krajů ČR hledali cestu k navýšení dvou miliard na zajištění zdrojů na sociální služby včetně zdroje na navýšení platů a mezd. Nakonec byla po všech aktivitách uvolněna miliarda, což bylo ve skutečnosti navýšení pouze o 350 milionů. Pro neziskový sektor to znamenalo velký deficit. V průběhu roku byly sice částečně dofinancovány příspěvkové organizace, ale neziskový sektor místo 7 % navýšení mezd mohl počítat s cca 3 % ročního nárůstu. To je velmi nespravedlivé. Navýšení státního rozpočtu na 18,1 miliardy pro sociální oblast v letošním roce je dobré východisko a dovolí nám snad vyrovnat disproporci v plattech a mzdách. Je ale pravda, že samo MPSV požadovalo na rok 2020 částku 19 miliard. Takže bude nutné navýšit i zdroje ve vnitřních rozpočtech krajů, měst a obcí.

TRYLČOVÁ: To, že rozpočet kraje na sociální služby roste, je mimo jiné dokladem toho, že kraj se chová jako dobrý hospodář. Je to dobré pro klienty a jejich rodiny a zároveň pro poskytovatele sociálních služeb a jejich zaměstnance, kteří jsou často podfinancováni. Druhá věc, kterou navýšení reflektuje, je zvýšení cen energií, které platí od začátku letošního roku. A připojuji se k tomu, že je důležité věnovat se jak příspěvkovým

organizacím kraje, tak i neziskovému sektoru.

ČÍŽEK: Já bych obecně podotkl, že celá veřejná správa si musí uvědomit, že příspěvky do sociální oblasti stále porostou. Máme vyšší věk dožití, chorob ve stáří bude přibývat. Musí si na to zvyknout hlavně obce, kde si někdy říkají, že sociální oblast nemají v působnosti. Většina lidí chce určitě pečovat o své blízké v domácím prostředí, ale když už to není možné, měla by pomoci obec a zajistit zařízení typu domova, bytů pro seniory s možností sociálních služeb. A když ani to nestačí, nastupují krajská zařízení s trvalou péčí. Já například znám dobře Domov Harmonie v Mirošově, kde o seniory skvěle pečují. Mimočodem průměrný věk je tam přes 80 let.

HONZ: Já upřesňuji, že pro letošní rok navýšujeme rozpočet v sociální oblasti celkově o 27 %. Samozřejmě jsou tam kapitoly, kde k navýšení nedochází – například péstounská péče, kde podle našich zkušeností budou stačit finance ve stejné výši jako loni. Co se týká těch 18,1 miliardy korun ze státního rozpočtu, vychází na náš kraj téměř 870 milionů. Nedomůžeme posoudit, jestli je to dostatečující částka či nikoli, protože mezitím došlo k zákonnému navýšení platů a mezd. Každopádně jsme dokázali i tak loni vytvořit určitou finanční rezervu

proto, abychom dokázali eventuálně sanovat nenadálé potíže. Z této rezervy bude financováno oněch 8 milionů, o kterých mluvil Jiří Lodr, a také půjde určitá částka na investice do rekonstrukce Domu sociálních služeb v Kralovicích.

Možnosti krajské samosprávy se odvíjejí od zákona o sociálních službách, jehož novela se připravuje už řadu let. V čem by se měl zákon změnit?

LODR: Já se zákonem o sociálních službách zabývám od roku 2000, kdy byl přijat, aby nahradil ten předcházející, který už naprosto nevyhovoval. Ale už v roce 2006 jsme věděli, že jsme na půli cesty. Průběžně na změně pracovaly velké týmy odborníků, hlavně v minulém volebním období poslanecké sněmovny, ale bohužel těsně před finále skončil zákon takzvaně v koši kvůli tomu, že se nepodařilo přesvědčit některé aktéry. Nejzásadnějším problémem zůstává přerozdělování financí ze státního rozpočtu. Snad momentálně existuje širší konsensus v tom, že nenárokové složky platů a mezd by se převedly do mandatorních výdajů. Navíc by do systému financování měla být zahrnuta celá momentálně fungující síť poskytovatelů sociálních služeb, což je obrovský posun. Byla tady zmínka o účasti obcí a měst, ty mají ze zákona o obcích povinnost zajistit dostup-

František TRHLÍK
(KSČM)
zastupitel Plzeňského kraje

Petr VANKA
(ANO)
zastupitel Plzeňského kraje

nost sociálních služeb na svém území již od roku 2000. Při novele zákona by mělo být obcím a krajům jako zřizovatelům služeb uhrzeno 100 % nákladů na mzdy a platy podle optimálního personálního standardu na sociální pracovníky a pracovníky v sociálních službách, ale bude třeba kofinancování sociálních služeb na částečné dofinancování nákladů na provoz a další strukturu platů a mezd na další profese v sociálních službách.

TRHLÍK: Na úrovni obcí je někdy problém, že si tu povinnost ani neuvědomují. Přitom by měly obce aktivně vyhledávat mezi svými občany sociálně potřebné a nasměrovat je, nebo jejich rodiny, na poskytovatele sociálních služeb.

VANKA: Padla tady slova o mandatorních výdajích. Já nejsem úplně jejich příznivcem, z toho důvodu, že při nich dochází k fixaci financí na delší dobu. Při jednom z těch návrhů se počítalo s tím, že se zafixují finance, tuším, na tři roky. Ale teď si vezměte, že se najednou během roku změní situace. Přejde třeba finanční recese, narostou provozní náklady, nebo něco podobného, a budeme stát před otázkou, kdy na to vzít, když jsou mandatorní výdaje zafixované. Myslím, že je lepší každý rok vyjednávat podle aktuální situace.

TRYLČOVÁ: Já si vzpomínám, že v roce 2006, při některých navrhovaných úpravách sociálního zákona, se argumentovalo mimo jiné tím, že se v systému ušetří. A dnes máme o 50 % větší náklady. Souhlasím s panem kolegou Vankou, že mandatorní výdaje jsou problém.

LODR: Mandatorní složka je systémová položka, která se každoročně opakuje. Čili, když my na kraji víme, jaký rozsah služeb plánujeme a chceme zajistit, a stát s tím bude počítat, automaticky se mohou navyšovat platy a mzdy včetně nenárokové složky v predikci rozhodnutí nárůstu ve státním rozpočtu. To je totiž to nejpodstatnější – systém odměňování pracovníků v sociálních službách by měl být stejný pro příspěvkové i jiné organizace v profesích přímé práce. Rozhodovat by měla kvalita poskytované péče bez rozdílu toho, kdo a kde službu poskytuje.

HONZ: Plzeňský kraj připravovanou novelu připomínkoval a má k ní řadu výhrad. Novela je horší než dosavadní zákon. Například nesouhlasíme s tím, aby byly do jedné kategorie zahrnuty tak rozdílné typy služeb, jako je domov pro seniory, domov se zvláštním režimem a domov pro osoby se zdravotním postižením. Nákladovost těchto služeb je přece rozdílná.

Jaká je podle vašich zkušeností komunikace krajské samosprávy a státu v oblasti sociálních služeb?

TRYLČOVÁ: Mám dojem, že příslušná ministerstva se snaží ukrajuvat krajům stále více kompetencí. Netýká se to jen sociální sféry. A pokud budu mluvit k té připravované novele zákona o sociálních službách, tak nesouhlasím s tím, aby mandatorní výdaje nerozlišovaly mezi poskytovanou sociální službou. Péče o člověka postiženého Alzheimerovou chorobou je přece jinak náročná, než dejme tomu o seniora v 1. stupni závislosti.

LODR: Trochu si nerozumíme. V odměňování pracovníků jsou v té novele navrhovány různé platové kategorie, v žádném případě to samozřejmě není stejné. Sloučení pod jeden druh služby je jen základní optimalizace, každopádně budou odlišné personální standardy podle typu péče. Ale hlavně – od té doby, kdy kraj novelu zákona připomínkoval, se navrhované znění na základě mnoha dalších připomínek znovu změnilo, a ta současná podoba by byla na mnohem delší debatu.

HONZ: Podle toho, jak jsem se díval na stav přijatých připomínek i podle mých informací si troufám tvrdit, že i tahle novela spadne pod stůl. Se vši kritičností říkám, že ministryně sociálních věcí chtěla mít brzy přijatý zákon a nezvládla to.

Požádal bych vás ještě na závěr o vyjádření k současnému stavu a vyhlídkám na zlepšení sociálních služeb v rámci domácí péče.

LODR: Kraj umožňuje rozšíření registrace a kapacit domácí péče, ale jak už jsem říkal, v minulém roce jsme neměli dostatek financí na zajištění těchto potřeb, což je velká ško-

da. Připomínám, že se bavíme o sociální službě péče, nikoliv o zdravotnické službě. Myslím, že bychom se měli soustředit na zajištění péče v odpoledních hodinách a o sobotách a nedělích. Základem je a vždy bude kvalitní nabídka domácí péče.

TRHLÍK: To potvrzuji jako starosta, kdy se na Stříbrsku potýkáme s nedostatkem nabídky, což je třeba dáno i špatnou dostupností. Skutečně by těm postiženým prospěla častější a větší péče, nemůže to skončit dodávkou obědů. Častější zajištění služby pomůže i rodinám, které se o postižené starají. Potřebují si psychicky odpočinout.

HONZ: Kraj oslovil všech 501 obcí v Plzeňském kraji s tím, aby se nám vyjádřily, jakou pomoc v domácí péči by uvítaly. Vypluly z toho nějaké poznatky, takže například naše zařízení v Kurojedech, Kdyni a Horní Bříže nabízejí od 1. ledna odlehčovací službu. To znamená, že na určitou dobu mohou rodiny své blízké opustit a pečují o ně pracovníci těchto zařízení.

LODR: Odlehčovací služba je potřebná a záslužná věc, ale funguje jen na přechodnou dobu. My potřebujeme systémovou změnu, která pomůže hlavně pečovateli. Kromě seniorů máme mnoho mladých rodin s postiženými dětmi, které sice dostávají příspěvek na péči, ale tady je nutné si uvědomit, že příspěvek je určen pro toho handicapovaného. Pečující zůstává bez stabilního příjmu, a přitom se stará celodenně. Tudíž se mu to mimo jiné projeví na důchodu. Systémově by bylo potřebné, aby se ti, kteří se takhle obětují, dostávali aspoň minimální mzdu a byli také zajištěni do budoucna.

Hyde park vedl
Miroslav Anton

Seniorská obálka už i v Plzeňském kraji

Plzeňský kraj se zapojil do projektu Seniorská obálka, neboli také I.C.E. karta. Jedná se o tiskopis, který je určen především pro seniory, osoby zdravotně postižené, osoby žijící samy v domácnosti, ale také pro jejich rodinné příslušníky či osoby blízké, domy s pečovatelskou službou apod.

Seniorská karta může pomoci v případě náhlých zdravotních potíží, kdy je třeba volat zdravotnickou záchranou pomoc, pacient je rozrušený, nesoustředěný, dezorientovaný a ne-

dokáže odpovídat na položené otázky.

V kartě jsou vyplněny základní údaje o nemocech, alergiích, lé-

cích (včetně dávkování) a kontakty na blízké osoby a praktického lékaře. Údaje uvedené na této kartě by měly být pravidelně aktualizovány. Důležitost jednotlivých údajů vychází z barev semaforu – co je červené, je nejdůležitější, žluté jsou doporučené údaje a zelená barva označuje údaje méně závažné. Po vyplnění se tiskopis složí do tvaru obálky a umístí na viditelném místě v bytě (na dveře lednice nebo na vnitřní stranu vchodových dveří). V případě zájmu lze použít uveřejněný

formulář nebo využít formuláře, který je k dispozici na webových stránkách Plzeňského kraje (<http://www.plzensky-kraj.cz/cs/clanek/seniorska-obalka-ice-karta>), kde je k dispozici i interaktivní verze.

Seniorská obálka je součástí projektu Implementace politiky stárnutí na krajskou úroveň, který je realizován Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR. V Plzeňském kraji se již zapojila města Dobruška, Nýřany a Tachov, která zabezpečují její distribuci.

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Projekt Implementace
politiky stárnutí na krajskou úroveň
CZ.03.2.2.63/0.0/0.0/15_017/0006207 MPSV

Udělena celorepubliková záštita:

za oblast sociálních věcí
Dipl.-Pol. Jana Maláčová, MSc.
ministryně práce a sociálních věcí

za oblast zdravotnictví
Mgr. et Mgr. Adam Vojtěch,
MHA ministr zdravotnictví

I.C.E. KARTA

SENIORSKÁ OBÁLKA PRAVIDLA PRO VYPLNĚNÍ

ČERVENĚ

údaje
důležité
k vyplnění

ŽLUTĚ

doporučené
údaje

ZELENĚ

údaje méně
závažné

ICE kartu
můžete označit
piktogramy

copyright © 2019

Semafor: Důležitost kolonek k vyplnění se řídí barvami.

Údaje: Záleží však jen na Vás, jaké kolonky v tiskopisu vyplníte!

Umístění: Viditelné místo v bytě. Zvenku na dveře lednice magnetkou či na vchodové dveře ze strany bytu. Jsou to první dveře, jimiž složky záchraného systému prochází.

Aktuálnost: Prosíme, udržujte údaje aktuální! Vyměňte obálku vždy při změnách léků, kontaktů, po hospitalizaci.

Datum narození: Je na Vás, zda vyplníte zdravotní pojišťovnu nebo rodné číslo, tyto údaje je zdravotnická záchraná služba schopna zjistit z Vašich dokladů.

Alergie: Velmi významná kolonka, zvláště alergie na léky, pyl atd.

Nemoci: Pro záchranáře je důležité vědět, jaké máte současné nemoci a zda jste nemoc prodělali před rokem nebo před 20 lety.

Léky: Uvádějte název opsaný z krabičky, včetně množství (například 80 mg), dále dávku (například 1 tableta) a pak dávkování (například 1-0-1).

Kontakty: Osoby blízké = rodinní příslušníci, sousedé či přátelé, je to zcela na Vás.

Telefon pomůže v případě zajištění péče o pečujícího nebo o domácího mazlíčka.

Několik doporučení závěrem:

- Kontakt na praktického lékaře napomůže při zjištění dalších informací.
- S vyplněním karty Vám mohou pomoci Vaši blízcí nebo praktický lékař.
- V případě, že jste byli v poslední době hospitalizováni, vložte do obálky i poslední propouštěcí zprávu.
- Je zde uvedeno mnoho zdravotních údajů, které pomohou záchranářům rozhodnout o tíži Vašeho aktuálního stavu a optimální terapii na místě nebo nutnosti transportu do zdravotnického zařízení.
- Svým podpisem stvrzujete, že údaje jsou pravdivé a že je mohou záchrané složky využít v případě situace tísňe, ohrožení zdraví nebo života.
- Neotvírejte však své dveře bez zábran každému!
- Využívejte „bezpečnostní řetízek“ a „kukátko“ na dveřích.
- Osvědčujte se mít v domě také „hlásiče kouře“.

Kolektiv autorů

K využití: občan/ka, bydlící v domácím prostředí sám/a; senior, včetně toho, který využívá terénní sociální služby; osoba se zdravotním postižením a kdokoliv další, kdo považuje tuto podporu pro sebe za podstatnou. Život je dar, a kež jej můžeme smysluplně prožít a je-li to možné, ve zdraví.

I.C.E. KARTA

<https://www.facebook.com/seniorivkrajich/>

Formulář ICE karta je ke stažení

www.mpsv.cz www.mzcr.cz

a na webových stránkách krajů

V PŘÍPADĚ NALÉHAVÉ POMOCI

I.C.E. KARTA

Údaje slouží k informaci v situaci tísně
a ohrožení zdraví nebo života
[VYPLŇTE TISKACÍM PÍSMEM]

DATUM VYPLNĚNÍ		ZDRAVOTNÍ POJIŠTOVNA		
JMÉNO A PŘÍJMENÍ, TITUL		DAT. NAROZENÍ NEBO R.Č.		
ALERGIE				
NEMOCI		OD KDY ?		
LÉKY - NÁZEV		DÁVKA	DÁVKOVÁNÍ	
KONTAKTY NA BLÍZKÉ OSOBY				
POŘADÍ	JMÉNO A PŘÍJMENÍ	MĚSTO	VZTAH	TELEFON
1				
2				
3				
JMÉNO A KONTAKT NA PRAKTICKÉHO LÉKAŘE				
Souhlasím s využitím těchto údajů pro potřeby IZS při mém ošetření.	 podpis		

www.seniorivkrajich.cz

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

MINISTERSTVO PRÁCE
A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

PLZEŇSKÝ KRAJ

V PŘÍPADĚ NALÉHAVÉ POMOCI

I.C.E. KARTA

Údaje slouží k informaci v situaci tísně a ohrožení zdraví nebo života.

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

MINISTERSTVO PRÁCE
A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

PLZEŇSKÝ KRAJ

V PŘÍPADĚ NALÉHAVÉ POMOCI

I.C.E. KARTA

Údaje slouží k informaci v situaci tísně a ohrožení zdraví nebo života.

V PŘÍPADĚ NALÉHAVÉ POMOCI

I.C.E. KARTA

155 Záchranná služba

150 Hasiči

158 Policie ČR

156 Městská policie

112 Integrovaný záchranný systém

PLZEŇSKÝ KRAJ

www.plzensky-kraj.cz

Údaje slouží k informaci v situaci tísně a ohrožení zdraví nebo života.